

Universul meu

REVISTA LICEULUI TEHNOLOGIC SOMEȘ DEJ

NR. 1 Serie Nouă
Trimestrul IV 2022

Târgul de Toamnă 2022

5 motive pentru care am ales L.T.S. Dej

Eu pot comunica fără violență

Viitorii maeștri bucătari

Istoria automobilelor hibride

Elevii liceului nostru - Spiridușii Moșului

„UNIVERSUL MEU”

Nr.1 / Serie nouă / Toamnă-Iarnă 2022

Publicație editată de Liceul Tehnologic „Someș” Dej

Adresa: 405200 Dej, Str. Mărășești 20, Jud. Cluj

Tel: 0264 215114

Email: revistaltsomesdej@gmail.com

Director: prof. Laura Lascău

Colectivul de redacție:

Consilier educativ: prof. Flavia Rus

Redactor șef: Ștefan Nagy

Redactori: Valerica Petac, Sorina Covaci, Roberta Rus,

Diana Tăușan, Alina Falub

Secretar de redacție: Monica Petac

Profesori coordonatori: Alice Solomean, Alina Pop,

Daniel Dascălu, Pop Cecilia (corectura text)

Coordonator machetare și grafic design: prof. Loredana Tomșa

Ilustrații: Ana Rafa, Alexandru Man, Alexandra Rus,

Darius Preda, Vasile Peter, Ana-Maria Goja,

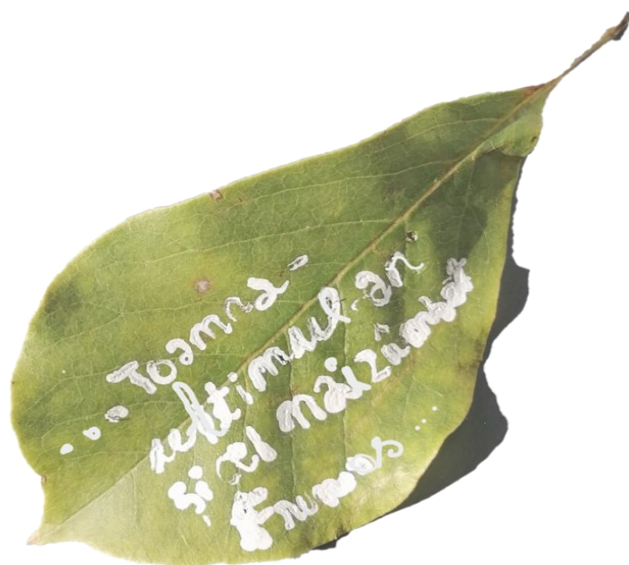
Alexandra Leleștean, Pop Alex

Profesori colaboratori:

Dorin Hruban, Mihai Prodan, Maria Gal,

Ovidiu Solomean, Sabina Șimon

Coperta: Proiect „CAM” – Creativitate în Artă și Meserie

EDITORIAL

Dragii noștri cititori, ne-am propus să lansăm în format nou, revista „Universul meu”, care a apărut între anii 2008 – 2011, editată de un colectiv de redacție format de elevi și profesori de la Grup Școlar „Someș” Dej. După această perioadă, din motive obiective, proiectul revista școlii a fost abandonat.

Necesitatea comunicării printr-o publicație a venit de la sine, în momentul în care elevii actuali ai Liceului Tehnologic „Someș” Dej și-au manifestat dorința de a participa la crearea unui proiect al revistei liceului, în care să poată împărtăși propriile idei și perspective despre comunitatea și lumea în care trăim.

Revista cuprinde realizările elevilor, ale dascălilor școlii, concretizate în activități și proiecte școlare și extrașcolare, interese și hobby-uri care aduc un plus de valoare formării individuale și generale ale tinerilor meseriași din liceul nostru.

Elevii care s-au înscris în echipa redacțională au avut de învățat o mulțime de lucruri noi, au propus articole, au realizat interviuri, au scris, au rescris, au paginat și, cel mai important lucru, au dezbătut, o serie de idei, împreună.

Să editezi o revistă pentru elevi de liceu, nu este chiar ușor. E o provocare! Despre asta este vorba în acest număr: despre provocarea învățării unei meserii, despre educație, despre cultură, călătorii, alimentație sănătoasă, despre avantajele dar și capcanele societății ultra tehnologizate în care trăim.

Acum, când revista este gata de publicare, socotim cu emoție și bucurie toate clipele frumoase care au cotribuit la realizarea acestui prim număr. Am lucrat intens la ea, aproape trei luni, atunci când elevii au participat la atelierelor de creativitate extrașcolare, cuprinse în Parteneriatul „Creativitate în Artă și Meserie”, realizat cu cercul de pictură de la Palatul Copiilor Cluj, Structura Dej.

Aștept cu mare interes feedback-ul vostru cu privire la acest număr și, de ce nu, ideile voastre pentru numărul viitor la adresa de email: revistaltsomesdej@gmail.com.

Pe curând!

Târgul de Toamnă 2022

Nagy Ștefan Adrian, clasa a X-a A

Într-o frumoasă zi de toamnă, luni, 17 octombrie 2022 în incinta școlii noastre s-a dat startul primei ediții a Târgului de Toamnă.

Cu aceasta ocazie, elevi de liceu și de gimnaziu de la școlile din Dej, Cuzdrioara, Mica, respectiv Nireș s-au întâlnit în spațiul generos al curții liceului pentru a prezenta și vinde diverse produse de sezon. Grupurile de elevi, alături de profesorii coordonatori au expus pe „tarabe”: borcane cu gem, zacuscă, siropuri, dulceață, gătite în casă, fructe și legume din bogata recoltă a toamnei, cozonaci, fursecuri, prăjituri, brișe și multe altele.

Toate aceste produse au fost atent aranjate și repartizate (vezi galeria foto alăturată) în coșuri, panere, tăvi, farfurii cu scopul declarat de a atrage cât mai mulți cumpărători, care au și venit, în număr mare, la invitația conducerii școlii noastre. Grupul „Impact” format din eleve din clasa a XI-a A de la Liceul Tehnologic „Someș” Dej au vândut „gulaș ca la mama acasă”, care a fost extrem de gustos, fiind unul dintre produsele cele mai apreciate de cumpărători.

A fost o experiență plină de, arome îmbietoare, râs, culoare, bucurie, discuții interesante și instructive și a avut și un scop caritabil. Sumele de bani și produsele colectate la terminarea târgului au fost donate unor elevi de la liceul nostrum, proveniți din familii cu dificultăți financiare.

5 Motive

pentru care
am ales

Liceul Tehnologic
Someș Dej

Rus Roberta, clasa a IX a A

1. Suntem mândri să continuăm o tradiție a școlii de meserii, care a fost înființată în Dej încă dinaintea celui de-al I-lea război mondial și a continuat să se dezvolte în diferite regimuri și sub diferite denumiri până azi.

2. Avem o școală nouă, curată, bine întreținută, o școală sigură cu paznic, camere de supraveghere video pe holuri și în curtea școlii, o bază materială foarte bună: videoproiectori în clase, mobilier nou, o sală multimedia, o bibliotecă, două laboratoare de informatică, ateliere, curte mari, teren și o sală de sport.

3. Ca elevi ai învățământului profesional și comercial ne formăm nu doar pentru o meserie, ci și pentru viață! Deviza liceului nostru este: "Învață azi o meserie ca să trăiești mâine mai bine!"

4. Colectivul de cadre didactice care ne îndrumă cu profesionalism este format din oameni bine pregătiți, tineri, dinamici, mulți fiind titulari și cu gradul didactic I.

5. Activitățile extracurriculare sunt bogate, diverse și cuprind diverse proiecte, parteneriate cu Muzeul Municipal pentru educație muzeală, cu Palatul copiilor Cluj / Structura Dej, activități sportive, parteneriate cu agenții economici în vederea derulării practicilor comasate, activități sportive, participări la Târguri și Expoziții, concursuri etc.

Un sandwich pentru fiecare

Prof. Maria Gal

Pentru creșterea participării la programe de învățare la locul de muncă a elevilor din învățământul profesional în liceul nostru s-a desfășurat un proiect european ”Stagii de pregătire practică în domeniul Turism și Alimentație pentru 185 de elevi din regiunea Nord-Vest”.

Acest proiect a început în anul școlar 2021-2022 prin firma R.C.G. CONSULTING GROUP SRL, coordonator de proiect fiind domnul manager Silviu Ispas. Din acest proiect au făcut parte elevii clasei a XI- a C, cu specialitatea bucătar- ospătar.

După începerea școlii în unitatea noastră s-a instalat un FOOD TRUCK, o rulotă complet echipată, care a rămas în curtea școlii până la finalul lunii octombrie. În această rulotă echipată cu o bucătărie, o parte din elevii clasei a XI-a C au desfășurat stagiile de practică. Este de menționat că produsele obținute, gustările și sandwich-uri preparate s-au distribuit gratuit tuturor elevilor din școală.

Din acest grup de bucătari food-truck au făcut parte următorii elevi: Câmpean Laura, Sfechiș Diana, Vădean Dariana, Bogdan Sonia și Molnar Emanuel, iar ceilalți elevi au făcut practica la agenții economice din orașul Dej.

A fost o experiență deosebită și de succes iar reprezentanții proiectului au fost alături de noi pe tot parcursul perioadei de practică. Mulțumim doamnei director Laura Lascău și echipei R.C.G., respectiv domnilor Silviu Ispas și Cristina Bălaea pentru responsabilitate și implicare maximă.

Halloween - Parada Costumelor

Tăușan Diana, clasa a X-a A

Halloween-ul este o sărbătoare populară în cultura anglo-saxonă, care e sărbătorită din ce în ce mai mult în alte culturi și în țara noastră.

Mai multe tradiții de **Halloween** au fost preluate de la festivaluri păgâne, celtice, care se defășurau, toamna, în preajma recoltei, în special din festivalul Samhain. Festivalul Samhain sărbătorea sfârșitul „jumătății luminoase” a anului și începutul „jumătății întunecate”, începutul iernii, asociat cu frigul și moartea. Alți teoreticieni cred ca **Halloween-ul** a început să fie asimilat ca o sărbătoare creștină, mai ales în confesiunea catolică, fiind legat de privegherea din ajunul **Zilei tuturor sfinților**.

În data de 31 octombrie, în cadrul liceului nostru, a avut loc o activitate educativă, cu scopul de a populariza o serie de simboluri care fac parte din magia festivalului Halloween. Doamnele profesoare Pop Alina și Schmotzer Viorica au inițiat această activitate interesantă, care s-a desfășurat pe mai multe planuri.

La ora de limba engleză, doamna profesoară Pop Alina a lansat ideea proiectului „Halloween - Parada costumelor”, astfel încât din aproape fiecare clasă, au fost cel puțin doi participanți. Elevii și-au ales costumele în culorile specifice, pe care le-au prezentat în cadrul paradei, în limba engleză. Personajele alese au fost: vrăjitoarea, scheletul, mumia, dovleacul, zombi etc. Cele două culori asociate cu Halloween-ul sunt negrul și portocaliul. Portocaliul reprezintă lumina, căldura, focul, recoltele toamnei, iar negrul este un simbol al morții și al întinericului. Unii dintre colegii noștri au realizat costume originale, alții au purtat costume procurate din comerț, însă cu toții au fost implicați în proiect.

Pe alt plan, doamna profesoara Schmotzer Viorica a reușit să formeze o echipă de fete foarte talentate pentru atelierul de machiaj. Unele personaje de la parada costumelor au purtat alături de veșminte și machiaje, la fel de spectaculoase.

Programul zilei de Halloween a început de luni dimineața, la ora 08:00, când s-a lansat construcția photo-booth-ului, în curtea liceului. Aceasta a însemnat pe scurt, așezarea baloților de fân, într-o zonă cu frunze și copaci. Apoi, aranjarea dovlecilor ornamentali, a obiectelor de decor (schelet, ceasuri, flori de toamnă, eșarfe, felinare etc) într-o scenă sugestivă, în care se pot face fotografiile haioase și pline de culoare.

La ora 12:00, în sala festivă a liceului, a avut loc prezentarea proiectului „Halloween - Parada costumelor”. Elevii au prezentat un powerpoint cu date despre această sărbătoare, după care a urmat prezentarea costumelor în limba engleză. Un bufet cu produse gătite pe bază de dovleac și negrese pregătite în casă a fost binevenit și unanim apreciat de către participanți.

La această activitate au participat ca spectatori, elevi din alte clase, profesori de la alte discipline și personal din sectorul didactic auxiliar. Activitatea s-a încheiat cu o sesiune de fotografii la photo-booth-ul din curtea liceului. Elevii s-au bucurat de aceste momente prin care am marcat o părticică din cultura populară tradițională a Angliei și a Statelor Unite ale Americii. Din discuțiile cu elevii și profesorii invitați feedback-ul a fost unul pozitiv, ceea ce face să dorim să repetăm și la anul experiența cultural-educativă de acest gen.

„ Întotdeauna voi aduce o pată de culoare în școala noastră și voi profita de fiecare sărbătoare ce ține de cultura anglo-saxonă, astfel încât elevii noștri să cunoască și să experimenteze lucruri noi. Nu este vorba despre a crede sau a nu crede în aceste sărbători, este despre experiențe noi și muncă în echipă.

Pentru că eu cred că la școală nu facem doar lecții, iar aceste activități sunt benefice pentru toți, am în plan să surprindem și cu alte evenimente pe parcursul anului școlar.

Mulțumesc conducerii școlii pentru susținere, elevilor pentru implicare și colegilor mei pentru prezență și înțelegere.”

Profesor de limba engleză, POP ALINA NICOLETA

De ce este necesară educația privind schimbările climatice?

Covaci Sorina Alexandra, clasa a XI-a A

Clima reprezintă dinamica tuturor fenomenelor meteorologice din atmosferă dintr-un anumit loc sau regiune de pe glob, într-un interval de timp foarte mare. Clima este totodată cel mai important lucru dintr-o regiune. În ultimii ani, încălzirea globală a afectat extrem de mult clima rezultând temperaturi ridicate neobișnuite, topirea ghețarilor precum și distrugerea mediului polar glaciar, ducând la schimbarea radicală a mediului înconjurător. Aceste schimbări afectează și omul și activitățile sale.

Educația privind schimbările climatice ar fi o materie foarte importantă și folositoare în școli. Elevii vor avea ocazia să-și cunoască propria lor casă temporară, Terra sau planeta Pământ, să se informeze în legătură cu reciclarea și beneficiile acesteia. Elevii vor să afle despre cum trebuie să mențină planeta curată cât și despre efectele adverse ale plasticului în natură. Un alt lucru îngrijorător este expunerea la microplastic care, din păcate, se poate afla în mâncarea, pe care o mâncăm, și mai grav este că microplasticul s-ar putea afla chiar în interiorul corpului nostru.

Plasticul, pe cât pare de folositor, cu atât este mai nociv și mai toxic pentru mediul înconjurător, cât și pentru mediul acvatic. Prin poluare apar schimbări climatice destul de îngrijorătoare, permanente și greu de suferit, ce se pot agrava în timp. Un exemplu este topirea zăpezii și topirea ghețarilor, care pot grăbi dispariția animalelor polare, datorită soarelui neobișnuit de arzător.

Prima inițiativă având în vedere schimbările climatice ar fi luarea de măsuri pentru protejarea mediului, reciclarea celor mai importante deșeuri: plasticul, metalul, hârtia și cartonul, sticla, bateriile și becurile. A doua măsură ar fi să reducem consumul excesiv de plastic cât și activități precum curățarea pădurilor și a apelor de deșeuri. Profesorii joacă un rol foarte important în educația ecologică pentru a menține planeta curată și intactă având un echilibru, cât și de a conserva pentru viitor, ceea ce noi în prezent am avut.

Prin educația privind schimbările climatice în școli tragem un semnal de alarmă atât pentru noi, cât și pentru viitoarele generații, pentru a preveni poluarea, pentru a păstra planeta curată pe termen lung și de a lăsa în urma ceea ce noi am avut, viitoarelor generații. Este de dorit să re folosim plasticul și să reducem fabricarea unui plastic nou. Noi, chiar acum, putem reduce poluarea și să punem stop poluării mediului înconjurător! **PLASTICUL—INVENȚIA CE NU LASĂ PLANETA SĂ RESPIRE!**

FOTO: <https://theyellowgloves.com/2019/08/15/can-art-help-mitigate-climate-change/>

Lacuri pe lacuri

Prof. Prodan Mihai

După cum știm, aproximativ 71% din suprafața Terrei este acoperită cu apă, motiv care-i mai conferă denumirea de Planeta Albastră. Totuși, din toată apa de pe suprafața terestră, 96,5% este sărată, iar din restul de 3,5%, mai mult de jumătate este stocată în ghețari. Practic, doar undeva la 0,21% din întreaga apă de pe pământ, indiferent de starea acesteia de agregare este cantonată în lacuri.

Lacurile naturale se deosebesc între ele după originea cuvetei lacustre în mai multe categorii: tectonice, glaciare, vulcanice etc. Acestea au suprafețe diferite, respectiv între câțiva metri pătrați și 372000 de kilometri pătrați (Marea Caspică, cam cât suprafața Japoniei). Pe aceste imense arii lacustre există anumite regiuni insulare, unde se găsesc...lacuri.

Cea mai mare de acest fel este Insula Manitoulin de pe lacul canadian Huron, cu o suprafață de 2766 km pătrați (mai mare decât Luxemburg), unde găsim lacul Manitou, care are 104 km pătrați, aproape dublu fata de San Marino, cel mare lac din lume de pe o insulă aflată pe luciul unui lac. Ca și o curiozitate absolută, pe Manitoulin găsim și lacul Mindemoya, unde se află Insula Comorii, cea mai mare insulă din lume de pe un lac pe lac, cam cât Vaticanul, undeva pe la vreo 44 de hectare.

UNDE SUNT APELE TERREI ?

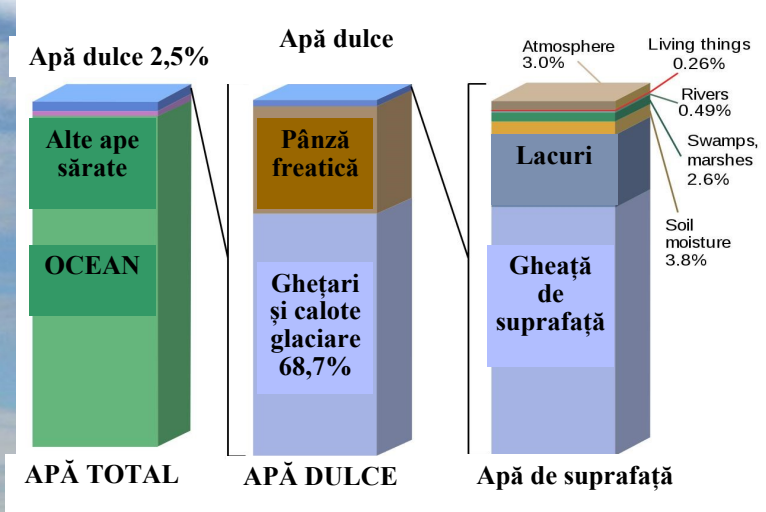

Foto: Insula comorii, Lacul Huron, Canada

Reciclarea începe de la tine !

Prof. Solomean Alice

Toți ne propunem un viitor durabil și depinde de ceea ce facem astăzi. Prin urmare, credem că totul trebuie să înceapă de la școală, într-o formă corectă și coerentă, prin implicarea directă și activă a elevilor care nu numai că vor sta să privească aceste aspecte, dar vor fi solicitați prin activități directe.

Reciclarea necesită muncă, implicare, dar și inventivitate, deoarece proiectul și-a propus nu numai să selecteze aceste materiale, ci și să realizeze sau să refacă unele dintre materialele reciclabile, gata să fie reutilizate în domeniul școlii și nu numai. Astfel, materialele plastice, materialele textile, sticla, lemnul, componentele electrice (baterii, corpuri de iluminat) și hârtia pot fi reciclate sau valorificate.

De ce este atât de necesar să facem acest pas către societate? Cei mai mulți dintre noi suntem indiferenți sau foarte puțin interesați de acest fenomen de colectare, depozitare adecvată și reciclare eficientă a deșeurilor. Dar nu ar trebui să rămânem indiferenți, cel puțin ar trebui să ne gândim serios și să acordăm mai multă atenție importanței reciclării deșeurilor asupra mediului, dar și asupra stilului nostru de viață, care, chiar dacă nu ne dăm seama acum, este și va fi întotdeauna afectat de modul în care ne gestionăm deșeurile.

Începând din anul școlar trecut liceul nostru a derulat proiectul "Reciclarea începe de la tine !" Scopul proiectului a fost educarea și informarea elevilor și a comunității privind adoptarea unui comportament responsabil față de mediul înconjurător și importanța reciclării și colectării selective a deșeurilor. Partener în derularea acestui proiect a fost Super Com Dej, care a încredințat școlii, cu titlu gratuit, recipientele necesare pentru colectarea selectivă a deșeurilor, recipiente care au fost amplasate pe holurile școlii.

Lansarea proiectului s-a făcut în luna noiembrie a anului trecut când elevii prezenți s-au familiarizat în ceea ce privește termenul de *reciclare* participând la dezbaterea - „Importanța colectării selective a deșeurilor”, unde au aflat ce înseamnă colectarea selective, cât și impactul nociv al deșeurilor atât asupra mediului înconjurător, cât și a sănătății noastre.

Pentru informarea elevilor școlii, s-a amenajat un colț eco și s-a realizat un afiș al proiectului. De asemenea, în fiecare clasă la avizier au fost afișate reguli de bază pentru colectarea selectivă. La începutul lunii martie, în cadrul atelierului de reciclare, membrii grupului Impact împreună cu doamna profesor Alina Pop au reușit să creeze măștișoare utile și frumoase din materiale reciclabile: hârtie, plastic, cutii de conserve, ață colorată, pânză, măștișoare, care s-au regăsit în cadrul unei expoziții deosebit de apreciată de elevii și profesorii din școală.

Începutul lunii aprilie ne-a adus din nou împreună. Elevi și profesori din școală au participat la activitatea de ecologizare și igienizare a spațiului verde din curtea liceului nostru. Ne-am bucurat să vedem că sunt și alți elevi ai școlii ce participă la activități prin care dovedesc că le pasă de natură și de mediul în care trăiesc și că se pot uni pentru o cauză pozitivă susținând valorile propuse prin proiect: pasiunea, încrederea, respectul pentru natură și implicarea. Un mediu curat înseamnă de fapt o viață mai sănătoasă.

A fost demarată o acțiune de colectare a deșeurilor de hârtie, organizată la nivelul școlii pe o perioadă de o lună. Prin această acțiune am dorit să reprezentăm un exemplu pentru alți oameni responsabili care cred în dreptul la un mediu curat, echilibrat și protejat. Chiar dacă a fost strânsă o cantitate mică de deșeuri de hârtie, iar această acțiune nu a avut efectul scontat, considerăm că este un mic pas în cadrul acțiunilor noastre viitoare.

Luna mai a reunit din nou elevii dornici pentru a participa la concursuri. Astfel au avut de realizat eseuri literare, creații pe aceasta temă, desene, precum și obiecte realizate din materiale reciclabile. Toate acestea au făcut obiectul expoziției - Împreună pentru zâmbetului Pământului.

Activitatea de evaluare a proiectului s-a desfășurat la începutul lunii iunie cu ocazia Zilei Mondiale a Mediului Înconjurător. La activitate au participat elevi și profesori din școală. S-a vizionat o prezentare PPT, care apoi a fost urmată de discuții. Elevii și profesorii prezenți și-au exprimat puncte de vedere despre reușita și rezultatele acestui proiect. În final toți elevii au fost felicitați pentru implicare și pentru frumoasele creații din cadrul expoziției !

Prin derularea acestui proiect am constatat faptul că s-au produs schimbări semnificative la nivelul tuturor celor implicați. Prin derularea activităților de reciclare a deșeurilor și a acțiunilor de ecologizare, elevii au conștientizat necesitatea protejării mediului înconjurător. Indiferența, nepăsarea și egoismul au fost înlocuite de inițiativă, hotărâre, curaj, colaborare și muncă în echipă.

Anul acesta ne-am propus să continuăm acest proiect Astfel s-a încheiat un protocol de colaborare cu Asociația Recolamp din București, asociație care are ca obiect de activitate colectarea selectivă a corpurilor electrice. În concluzie, putem afirma cu certitudine - colectarea selectivă este doar un mic pas pe care fiecare din noi poate să îl facă pentru a aduce o contribuție la conservarea naturii, a mediului, a sănătății noastre, la construirea unui viitor.

Eu pot comunica fără violență, fără bullying !

Prof. Alice Solomean, prof. Ovidiu Solomean, prof. Alina Pop

Grupul „Impact Someș” din cadrul liceului nostru implementează proiectul „Eu pot comunica fără violență, fără bullying!”. Proiectul a fost aprobat în urma participării la o competiție de proiecte în anul 2020, dar datorită pandemiei nu a putut fi implementat atunci. Astfel am reluat în acest an această temă deosebit de actuală și anume fenomenul de violență și bullying în școli.

Violența în școală o întâlnim la tot pasul și nu neapărat în formele ei extreme (comportamente agresive care pun în pericol viața altor persoane), ci într-o formă mascată, cu care elevii și, uneori, profesorii și părinții, ajung să se obișnuiască și să o accepte ca făcând parte din viața de școală.

Un fenomen îngrijorător care reprezintă o formă gravă de încălcare a drepturilor copiilor este bullying-ul. Bullying-ul este un concept umbrelă care acoperă diferite tipuri de comportamente, stabile în timp, repetate, cel mai adesea ascunse de ochii părinților, adulților, care urmăresc să provoace suferință, care implică un dezechilibru de putere și tărie între agresor și victimă, care se manifestă repetitiv, regulat într-un grup de copii, și care continuă în absența unor măsuri.

Fenomenul de bullying este mult mai des întâlnit decât ne-am dori să credem. Se întâmplă pe coridoarele școlii, în curtea școlii, pe străzi și, din păcate, uneori și în sălile de clasă. Nedepistat la timp, bullying-ul poate lăsa traume și repercusiuni ireversibile asupra adaptabilității copilului în societate.

Activitățile vor fi variate și vor cuprinde dezbateri, întâlniri cu specialiști, realizarea unei scenete, vizionări de filme, realizarea unui colț anti-bullying, concursuri și multe altele. Zilele trecute a avut loc lansarea proiectului la care au participat membrii grupului Impact, doamna consilier psiholog și doamna coordonator de programe și proiecte. După prezentarea PPT, au avut loc discuții iar elevii și-au manifestat dorința de a participa și a se implica în activitățile proiectului.

Activitățile propuse se doresc a fi o formă de a-i învăța pe elevi (tineri) să fie mai buni, mai toleranți, mai empatici și mai solidari cu problemele celor din jurul lor, folosind activități educative non-formale care le vor stârni curiozitatea, inițiativa, dorința de implicare și participare.

Astfel, considerăm că, odată informați, elevii (tinerii) pot lua atitudine, pot interveni pentru ei înșiși, dar și pentru ceilalți, iar numărul cazurilor de acest fel se va diminua treptat.

Rezultatele acțiunilor noastre vor fi:

- Creșterea gradului de conștientizare a efectelor negative ale fenomenului bullying-ului în rândul tinerilor și al nivelului de informare al acestora asupra necesității implicării în prevenirea acestui fenomen.

- Însușirea de către elevi, cadre didactice și părinți a unor tehnici de gestionare a situațiilor în care elevii (tinerii) sunt victime ale unor persoane violente.

- Consilierea elevilor care practică "bullying-ul", cu accent pe dezvoltarea altor metode de exprimare a emoțiilor negative și de rezolvare a conflictelor interioare proprii, dar și a celor care sunt victime (psiholog școlar, avocat, agent poliție).

Din cele exprimate mai sus considerăm că tema aleasă de noi pentru acest proiect va contribui la crearea unei școli în care relațiile de colaborare, colegialitate și prietenie să primeze

Schimbarea începe cu fiecare din noi, iar evitarea conflictelor, comunicarea, gândirea pozitivă, încrederea în sine reprezintă câteva soluții care pot duce la diminuarea actelor de violență și implicit a bullying-ului.

Mesajul meu antidrog - Concurs Național

Leleștean Maria, clasa aX-a C

În anul școlar 2021-2022, am participat la cea de-a XIX-a ediție a Concursului Național ”MESAJUL MEU ANTIDROG”, secțiunea pictură, obținând LOCUL I.

Acest concurs este un proiect de prevenire a consumului de droguri în rândul elevilor din învățământul gimnazial și liceal și se desfășoară anual, încă de la înființarea Agenției Naționale Antidrog.

Pentru mine acest concurs a fost o experiență frumoasă și interesantă. Dar bucuria cea mai mare a fost atunci când am aflat rezultatul. Sincer, deși am lucrat foarte serios la acest proiect, nu mă așteptam să obțin acest loc fruntaș.

În data 24 noiembrie 2022, am fost invitată să particip la Gala de Excelență a Elevilor Dejeni,

organizată de membrii Asociației „Confluente Someșene”, în parteneriat cu Primăria Municipiului Dej și Inspectoratul Școlar Județean Cluj. Premiul acordat, felicitările primite mi-au umplut sufletul de bucurie. Cu greu am putut să-mi stăpânesc lacrimile. Eram pentru prima dată pe o scenă și nu-mi venea să cred că aplauzele sunt pentru mine, pentru realizarea mea.

Vreau să-i mulțumesc d-nei prof. Rus Flavia care m-a îndrumat pe parcursul derulării acestui proiect. Sfaturile dânzei mi-au fost de un real folos. Dragi colegi, din această experiență am învățat că este important să nu te dai bătut indiferent de situație și să-ți continui drumul presărat cu reușite. Vă îndemn și pe voi să participați la concursuri chiar dacă nu întotdeauna rezultatele vor fi pe măsura așteptărilor voastre.

Motto-ul meu a devenit „Ai câștigat, continuă! N-ai câștigat, continuă!” și îl datorez lui Pierre de Coubertin, pedagog și istoric francez, fondatorul Comitetului Olimpic Internațional și părintele Jocurilor Olimpice moderne.

Când meseria devine artă

Prof. Loredana Tomșa, Palatul Copiilor Cluj / Structura Dej

În anul școlar 2022-2023, cercul de pictură de la Structura Dej a Palatului Copiilor Cluj a inițiat alături de Liceul Tehnologic “Someș” Dej parteneriatul „Creativitate în artă și meserie”. Scopul parteneriatului, desfășurat sub forma unor ateliere de pictură, desen și grafică pe calculator, este acela de a stimula creativitatea plastică la elevi, precum și educarea capacității de apreciere estetică a lumii. Utilizarea noilor media în dezvoltarea creativă a personalității adolescentului poate fi un mijloc prin care elevii, viitori meseriași în domeniul electromecanic, transporturi, tâmplărie, alimentație publică, vor învăța să gândească creativ, să pună probleme, să găsească soluții și să aplice abilități și cunoștințe dobândite în cadrul proiectului CAM în educația proprie și viața de zi cu zi.

Grupele de elevi participanți la ateliere au realizat pe parcursul modulelor de învățare, schițe, desene, picturi pe diverse teme, în tehnici tradiționale sau digitale. Cu prilejul diverselor manifestări educative (târguri, concursuri, expoziții), elevii au realizat efectiv: afișe, felicitări, macheta, exemole de titluri și articolele pentru revista școlii, (vezi imaginile alăturate).

Stimularea simțului artistic prin crearea unor lucrări interdisciplinare de artă, literatură, muzică, știință și tehnică, grafic design este componenta, care nu poate lipsi din largă paletă a „pedagogiilor noi”, ce au ca obiect de analiză problematica lumii contemporane. Elevii participanți la acest gen de activități extracurriculare își pot identifica, urmări și cultiva aptitudini plastice, talente artistice, precum și stimularea comportamentului creativ în diferite domenii ale meseriei pe care o învață în școală: bucătar, lucrător comercial sau în industria transporturilor. Este o cale și în același timp, un mijloc optim și frumos de a transforma fiecare meserie în artă.

Specialist în comerț - Meserie de mare preț

Rus Alexandra, Falub Alina, clasa a Xa A

La Liceul Tehnologic „Someș”, practica pe care elevii noștri o urmează în cadrul orelor de specialitate este un act necesar pentru orice tânăr care își dorește să învețe despre tainele comerțului. La aceste stagii de practică în magazine aflăm despre drepturile pe care le are un angajat, obligațiile față de angajator, dar și despre drepturile clientului. În cazul în care angajatul are un comportament jignitor față de client sau dacă este preocupat mai mult de telefonul mobil decât să se ocupe de client, putem să sunăm la numărul de telefon

de la protecția consumatorului afișat în fiecare magazin sau supermarket.

În magazinele mici sau supermarket-uri, fiecare produs adus din altă țară are nevoie de o etichetă tradusă în limba română, sau dacă ai o zonă separată de legume/fructe, trebuie organizate, verificate să nu fie produsul expirat sau stricat deoarece un manager de magazin nu și-ar dori ca din cauza

angajaților începători sau neatenți să primească o amendă usturătoare. Ca orice consumator avem nevoie să aflăm produsele dorite la aproape toate magazinele, doar că pentru a putea găsi ceea ce avem nevoie trebuie să regăsim produsele la rafturile lor specifice (de exemplu produse de igienă, produse alimentare, produse nealimentare etc). Sau de exemplu carnea, produsele din carne și produsele lactate trebuie menținute la frigider funcționabile.

La liceul nostru orice înveți nu este o pierdere de vreme, dimpotrivă, este un moment unic în viața ta de elev, o meserie pe care o aplici mai apoi, de când termini școala până la pensionare. Apoi, mereu există o dorință de a face munca de specialist în comerț, cu seriozitate. În timpul practicii, fie și numai ca să auzim de la ma-

nagerul magazinului cum spune “*Suntem încântați să vă avem în echipa noastră!*” și tot avem o încredințare că orele de practică au fost folositoare.

Vă așteptăm așadar în echipa noastră de tineri ucenici în comerț, pentru a învăța multe lucruri garantate pentru profilul nostru. Avem ocazia să câștigăm experiențe împreună, să devenim din boboci minți strălucite și gata să punem în practică toate lecțiile învățate la școală.

Tineri antreprenori

Prof. Rus Dorina Flavia

În acest an școlar elevii școlii noastre au avut ocazia să participe în cadrul programului Start Major - program de educație financiară și de carieră demarat de UniCredit Bank, cu sprijinul Asociației The Social Incubator.

Trei dintre activități s-au derulat sub forma unor ateliere online de educație financiară, angajabilitate și antreprenoriat adresate elevilor din învățământul profesional și tehnic. O altă activitate s-a derulat sub forma unei Tabere de antreprenoriat, pe parcursul a trei zile, la Casa de Cultură a Studenților "Dumitru Fărcaș" din Cluj - Napoca.

Programul s-a derulat la nivelul Municipiului București, a județelor Cluj și Iași. Din județul Cluj au participat elevi și profesori de la: Colegiul de servicii în turism "Napoca" Cluj-Napoca, Colegiul Tehnic "Ana Aslan" Cluj-Napoca, Colegiul Tehnic de Transporturi "Transilvania" Cluj-Napoca, Liceul Tehnologic "Someș" Dej.

Din liceul nostru au participat 96 de elevi dintre care 8 elevi au fost selectați să participe la Tabăra de antreprenoriat. Aceștia au avut

ocazia să lucreze în echipe cu elevii celorlalte licee, au elaborat planuri de afaceri după modelul CANVAS, au făcut schimb de idei și păreri. La finalul programului elevii cu cele mai bune idei de afaceri au fost premiați.

 **THE SOCIAL
INCUBATOR**
 UniCredit Bank

VIITORII MAEȘTRI BUCĂTARI

Petac Valerica, clasa a XI a

Fiecare etapă din viața unui om este o punte spre viitor. Elevii Liceului Tehnologic “Someș” Dej, generația anilor școlari 2019-2022, specializarea “Bucătar” s-au bucurat de o experiență aparte. Pe parcursul celor trei ani de studiu, ei au descifrat tainele bucătăriei atât la orele de curs, care au avut loc la școală, cât și în bucătăriile restaurantelor dejene (*Red Wine, Escape Garden, Rochi Serv, Colina, Lemnul Verde, Gellissim, Cofetaria Bueno, Terasa Weekend*) unde au făcut practică, aprofundând informațiile valoroase și necesare în meseria de bucătar. Dintre noțiunile învățate putem enumera câteva

sarcini necesare meseriei de bucătar: aprovizionarea cu materii prime și auxiliare, organizarea locului de muncă, asigurarea condițiilor igienico-sanitare, cât și pregătirea diferitelor preparate culinare, dar și să lucreze sub presiunea timpului.

În anul 2020 datorită implicării deosebite a doamnei director Laura Lascău, 20 de elevi de la această specializare (Bercean Ana Maria, Bodea Gabriel, Codorean Maria, Dolha Cristina, Dîrjan Romina, Ghiran Liliana, Haranguș Antonia, Hoza Sorin, Ilca Andrei, Leuca Bianca, Man Denisa, Mihuț Alexandru, Mureșan Naomi, Oncea Cristina, Petac Valerica, Seleş Vlad, Simionescu Karina, Socaciu Antonia, Tătar Maria, Todorean Ioana) au fost implicați într-un proiect european intitulat

„Stagii de practică în domeniul alimentației publice pentru elevii din regiunea nord-vest”.

Sub îndrumarea coordonatorilor de proiect Florin Marin și Andreea Petrean. Pe parcursul proiectului au luat parte la diferite activități interesante specifice domeniului “Turism și Alimentație Publică”, fiind alături de ei și cadrele didactice dirigente / coordonator practică: Cristina Filip și profesor coordonator practică: Maria Gal.

Spre terminarea stagiului de practică au fost aleși 9 elevi (Bercean Ana Maria, Bodea Gabriel, Codorean Maria, Dolha Cristina, Haranguș Antonia, Man Denisa, Oncea Cristina, Petac Valerica, Socaciu Antonia) dintre cei sărguincioși și harnici, elevi care să presteze o săptămână de practică la restaurantele din Cluj-Napoca, fiind cazați la hotelul Belvedere. Pe lângă experiența acumulată, în urma acestui proiect elevii au fost recompensați cu suma de 600 de lei. Șefii restaurantelor, la care au făcut practica, au fost foarte mulțumiți de munca prestată de aceștia, la final le-au propus să lucreze în restaurantele lor.

La finalul celor trei ani de învățământ profesional, elevii au susținut un examen practic, pregătind diferite preparate culinare de la preparate lichide, preparate de bază, până la dulciuri de bucătărie, iar o comisie de specialitate a urmărit competențele și abilitățile pe care și le-au format în decursul anilor de studiu. Calificativele obținute la acest examen practic au fost de la foarte bine la excelent, încununând astfel pregătirea din cadrul Liceului Tehnologic „Someș” Dej pentru meseria de bucătar.

Meseria de bucătar nu este ușoară, dar este dintre meseriile care cer un înalt profesionalism, dăruire și multă iubire. Toate aceste calități le-am învățat pe parcursul anilor de studiu de la cadrele didactice cărora le mulțumim pentru efortul depus, implicare, devotament, iubire și înțelegere.

Săptămâna Educației Globale la Liceul Tehnologic ”SOMEȘ” Dej

Petac Monica clasa a XI A

Istoria Săptămânii Educației Globale începe în anul 1999, când Consiliul Europei, prin organismul său specializat Centrul Nord - Sud, a inițiat, la Strasbourg, prima „Săptămână a Educației Globale”. Unul din obiectivele de bază ale organizației a fost întotdeauna promovarea păcii și a cooperării internaționale prin educație. Educația globală urmărește promovarea valorilor ca: respect, pace, egalitate, libertate, solidaritate prin formarea unor atitudini de auto-respect, respect pentru ceilalți, interes pentru probleme globale, implicare și acțiune constructivă, responsabilitate socială.

În data de 15 noiembrie 2022, în sala festivă a Liceului Tehnologic ”Someș” Dej, cu ocazia Săptămânii Educației Globale, s-a desfășurat Conferința cu tema: ”Pacea în istorie, religie și artă”.

Invitați în cadrul conferinței au fost: domnul profesor Constantin Albinetz, directorul Muzeului Municipal Dej, doamna profesor doctor Loredana Tomșa, coordonatoarea cercului de pictură de la Palatul Copiilor Cluj, Structura Dej, domnul Dorin Hruban, profesor de istorie la Liceul Tehnologic ”Someș” Dej, preot profesor Daniel Dascălu, Parohia Ortodoxă Poiana Botizii, jud. Maramureș și doamna profesor Solomean Alice de la Liceul Tehnologic ”Someș” Dej. Moderatorul conferinței a fost doamna profesor Rus Flavia.

După prezentările invitaților, care au fost extrem de interesante, fiecare abordând tema păcii în decursul istoriei, pe plan artistic, educativ și religios, a avut loc o sesiune de întrebări și răspunsuri. La finalul lucrărilor conferinței, publicul a fost captat de prezentarea în programul Power Point „Poveste despre Pace”, un colaj de desene și texte ale elevilor școlii noastre, realizat de Eleva Petac Monica din clasa a XI-a A.

Și pentru că a fost prima zi a Sfântului Post al Crăciunului, după cum ne-a amintit părintele profesor Daniel Dascălu, grupul vocal al liceului ne-a bucurat și cu un colind tradițional. În încheiere, doamna profesor Laura Zenuca Lascău, director la Liceul Tehnologic ”Someș” Dej a luat cuvântul și a evidențiat încă o dată importanța evenimentului sărbătorit simultan în școlile din țară și din Uniunea Europeană. Mulțumim tuturor participanților!

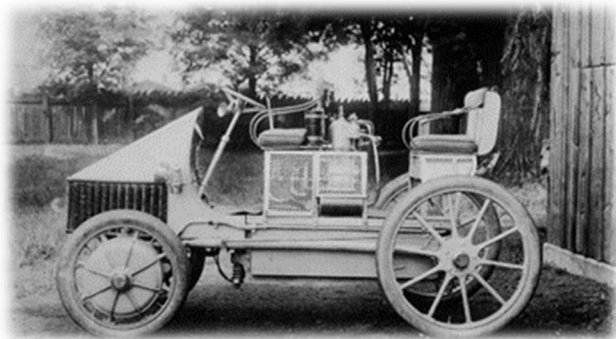
ISTORIA AUTOMOBILELOR HIBRIDE

Prof. ing. Solomean Ovidiu

Toyota Prius a fost, pentru o bună perioadă de timp, definiția hibridizării. Modelul producătorului japonez a reușit să devină celebru la nivel global și să dea tonul unor schimbări ireversibile la nivelul industriei. Dar apariția mașinilor cu sistem hibrid de propulsie nu a avut loc în 1997, anul lansării lui Prius, ci cu mult mai devreme.

Istoria mașinilor hibride începe, așa cum probabil te-ai aștepta, în aceeași perioadă în care mașinile electrice și cele cu motoare cu ardere internă și-au făcut apariția și puteau fi văzute în societate. Pe scurt, undeva pe la începutul anilor 1900.

Prima mașină hibridă funcțională a fost proiectată și realizată de nimeni altul decât Ferdinand Porsche, părintele companiei omonime. S-a numit Semper Vivus și fusese dezvoltată în colaborare cu Lohner-Werke, o companie fondată de Jacob Lohner în Austria.

Lohner-Porsche Semper Vivus

Tehnologia folosită s-a numit “sistemul Lohner-Porsche” și avea aplicații și dincolo de sfera auto. Pentru funcționarea mașinii, Ferdinand Porsche a ales un motor pe benzină cuplat la un generator de energie electrică care alimenta două motoare integrate la nivelul roților. Prezentarea sistemului și a lui Semper Vivus a avut loc în anul 1900, iar versiunea de producție a mașinii s-a numit *Lohner-Porsche Mixte*.

Totuși, sistemul inventat și patentat de Porsche avea câteva neajunsuri: putere și performanțe reduse, autonomie mică și greutate prea mare. Pe scurt, aceleași probleme pe care și constructorii actuali se chinuie să le dezlege pentru a oferi produse cât mai eficiente și mai bune.

În 1916, Baker și Woods, doi producători de mașini electrice din SUA, au lansat mașini hibride. Producătorii spuneau că acestea au un consum de 5 litri/100 de kilometri, însă performanțele slabe și prețul mult mai mare decât cel al mașinilor cu motoare cu ardere internă au dus la eliminarea rapidă de pe piață.

Primul semnal de alarmă cu privire la poluarea din marile orașe a venit din SUA. În 1966, administrația introduce primele recomandări cu privire la dezvoltarea mașinilor electrice pentru diminuarea poluării apărute în metropole. Doi ani mai târziu, o echipă TRW a prezentat un proiect pentru un sistem de propulsie hibrid. Astăzi, majoritatea modelelor hibride au la bază principiile introduse în 1968 de TRW.

În 1969, americanii nu au arătat lumii doar primul om care a pășit pe Lună, ci și primul concept hibrid al epocii: s-a numit GM 512 și a făcut parte dintr-un trio de vehicule experimentale.

De la stânga la dreapta: GM 512 hibrid, GM 512 electric și GM 512 cu motor pe benzină.

Proiectul General Motors a fost unul amplu și s-a numit Progress of Power. La întâlnirea din mai 1969, americanii au expus 26 de vehicule speciale, iar printre acestea s-au aflat și cele numite 512. GM 512 era disponibil cu motor pe benzină, într-o versiune pur electrică și într-o variantă hibridă. Aceasta din urmă avea la bază un motor pe benzină cu doi cilindri de 200 de centimetri cubi și un motor electric. Energia necesară funcționării motorului electric era stocată într-un pachet de baterii la 72V, iar pentru accesoriile mașinii GM pregătise o baterie clasică la 12V. Mașina funcționa atât pur electric, cât și într-un mod hibrid (electric+benzină). Bateria se încărca de la surse externe la 115V. Pe fișa tehnică a conceptului, General Motors anunța o autonomie pur electrică de circa 8 de kilometri la o viteză maximă de 50 km/h. Cu cei aproape 11.5 litri ai rezervorului și cu energia stocată în baterii, prototipul GM putea parcurge o distanță de până la 240 de kilometri.

Producătorii au continuat să experimenteze, iar la începutul anilor '90 se contura o primă idee cu privire la automobilul cu propulsie hibridă. În Europa, Audi și Volvo au fost companiile care au experimentat în acest sector.

În 1989, Audi lansa prima generație Audi Duo, un hibrid plug-in experimental dezvoltat pe baza modelului 100 Avant. Roțile de pe puntea spate erau acționate de un motor electric produs de Siemens, iar cele de pe puntea față mizau pe resursele unui motor pe benzină de 2.3 litri cu cinci cilindri. Trei ani mai târziu, și Volvo a expus conceptul ECC (Environmental Concept Car) pornind de la platforma lui Volvo 850. Fabricat aproape în totalitate din materiale reciclabile, conceptul suedezilor folosea un motor electric și o turbină cu gaze.

Volvo Environmental Concept Car

Dar "Războiul rece" al hibridizilor nu a început în Europa, ci în Japonia, între Honda și Toyota. Primul hibrid de serie lansat pe piața niponă a fost Prius, în 1997. Doi ani mai târziu, Honda lansa Insight, un hibrid cu o caroserie cu trei uși și forme aerodinamice extreme.

Honda Insight

Piața din SUA a reprezentat punctul de pornire în noua eră a hibridizilor. Deși Honda Insight a ajuns în America de Nord cu câteva luni înaintea lui Toyota Prius, cel de-al doilea a atras publicul și a devenit rapid un best-seller al segmentului hibrid.

În urma succesului înregistrat de Prius, producătorii au început să experimenteze și mai mult, iar astăzi, aproape fiecare constructor are în portofoliu cel puțin un model hibrid. În următoarea revistă a școlii noastre, vom prezenta un articol referitor la tipurile sistemelor hibride existente la automobilele de pe piață,

Bibliografie:

www.autocritica.ro
www.dailydriven.ro
www.renault.ro
www.blackautocluj.com

Obiective turistice și culturale din Dej și împrejurimi

Preda Darius, Peter Vasile, clasa a IX a A

În orașul Dej, dar și în apropierea lui există mai multe obiective turistice. Unul dintre acestea este mănăstirea de la Vad. Situată în satul Vad, protopopiatul Dej, biserica, monument istoric având hramul

“Adormirea Maicii Domnului”, a fost ridicată de voievodul moldovean Ștefan cel Mare, pe ruinele unei vechi sihăstriei construită de (sau în timpul fraților) Bâlc și Drag pe la sfârșitul veacului al XIV-lea, neștiindu-se însă data concretă de atestare. Cei mai mulți istorici vorbesc despre sfârșitul anilor 1400 începutul anilor 1500, atunci când Ștefan cel Mare ia sub stăpânire cetatea Ciceului. În lipsa unui hrisov sau a orărei alt act doveditor, încercarea de a stabili anul construirii ei rămâne un veritabil farmec al căutării. Certitudinea construirii în epoca celor doi mari voievozi transilvăneni există însă.

Tradiția și elementele stilistice imprimate ctitoriei ștefanienice de la Vad confirmă edificarea bisericii la sfârșitul secolului al XV-lea, când devine reședință episcopală, cu ierarhi sfințiți la Suceava, dependenți direct de Mitropolia Moldovei.

Biserica este realizată din piatră brută, planul triconic cu abside laterale semicirculare, împărțit în naos, pronaos și altar, o face asemănătoare monumentelor moldovenești din prima parte a domniei lui Ștefan cel Mare, în vreme ce altarul poligonal de factură gotică, o apropie de arta ardeleană, influențată de arhitectura bisericăască vestică. De remarcat portalele specific moldovenești, în arc frânt pe fațada vestică și dreptunghiulare cu baghete între pronaos și naos. Toate încăperile bisericii au fost acoperite cu bolți gotice, dar în prezent în absida altarului se conservă o boltă pe nervuri de formă stelară ce se încheie cu un scut heraldic. Pictura veche nu se mai păstrează ci doar un mic fragment de pictură în partea de apus a altarului, deasupra proscomidiarului, reprezentând chipul unui sfânt. În anul 1531 episcopul Anastasie donează bisericii episcopale o icoană ferecată în argint aurit reprezentând pe Sfântul Nicolae, icoana se află în prezent în colecțiile Muzeului Național de Artă a României. Exteriorul bisericii este simplu, tencuit, de un alb imaculat, cu piatră fățuită la colțuri, iar acoperișul din șindrilă, amintind de vechile biserici din lemn maramureșene.

În secolul al XVIII-lea Episcopia Vadului pierde din importanță menținându-se doar ca mănăstire, iar în 1717, biserica a fost distrusă de tătari, fiind refăcută abia după mai multe decenii. Pridvorul bisericii a fost construit pe o fundație din piatră brută la sfârșitul secolului 18. O nouă refacere a bisericii a avut loc în 1838, iar în anii 1973-1975 și 2001-2003 biserica a fost supusă unor lucrări ample de consolidare și restaurare. De la jumătatea secolului 18 și până în anul 1948, când a fost preluată de cultul ortodox, biserica “Adormirea Maicii Domnului” a fost folosită de comunitatea greco-catolică din comuna Vad.

La inițiativa Înaltpreasfințitului Arhiepiscop și Mitropolit Andrei Andreicuț, s-a redeschis vechea ctitorie a lui Ștefan cel Mare, și funcționează ca mănăstire, având o obște de trei viețuitori, din 1 februarie 2012. În prezent, mănăstirea “Sfântul Ștefan cel Mare” din Vad se compune din biserica “Adormirea Maicii Domnului” și un corp provizoriu de chilii, urmând ca în anii viitori să se construiască o clopotniță, o trapeză, o biserică-paraclis cu hramul “Sfântul Ștefan cel Mare”, mai multe chilii și alte anexe gospodărești.

Se pune întrebarea de ce să vizităm un obiectiv ca Mănăstirea Vad? Mănăstirile din România fac parte din patrimoniul cultural românesc și biserica de la Vad este una dintre cele mai valoroase elemente ale culturii românești dar și a istoriei și credinței străbune. Este așezată într-un loc pitoresc, care arată fabulos în orice anotimp. Primăvara te întâmpină pe culmea dealului, o biserică înconjurată de pomi în floare, vara este o biserică inundată de mirosul florilor de câmp și de linistea pioasă a meditațiilor sau de cântările armonioase făcute la rugăciune. Toamna este colorată de arămiul frunzelor și mica bisericuță de pe deal, cu toată „vârsta ei înaintată” (aproximativ 600 de ani), parcă dansează alături de brazii de pe dealurile învecinate. Și iarna este la fel de frumos, pentru a vizita mănăstirea istorică din localitatea Vad.

Crăciunul - fără Hristos

Pr. Prof. Dascălu Daniel Lucian

Odată cu apropierea de sfârșitul lunii decembrie, vedem peste tot agitația provocată de mulțimile de oameni care caută să își umple sacoșele cu cumpărături, care mai de care mai bogate, ce le satisfac poftele și simțurile, într-un mod amețitor.

Tumult și freamăt peste tot, în goana după brad și betele, cadouri și jucării, prăjituri și tot felul de bună-tăți, care să ne facă mesele și casele cât mai pline. Dar, în această agitație nebună, oare n-am uitat nimic? Oare, ne mai aducem aminte ce sărbătorim de Crăciun? Ne mai amintim noi de Fiul lui Dumnezeu, care s-a făcut om, care a venit în lume, „*să se nască și să crească, să ne mântuiască*”?

În vremea cezarului Augustus, atunci când s-a făcut recensământul populației, mergând fiecare să se înscrie în localitatea lui de baștină, aproape nimeni nu a băgat de seamă, că undeva, într-o iesle dintr-un grajd de la marginea Betleemului Iudeii (Betleem – s-ar traduce *casa pâinii*), s-a coborât, „Pâinea” cea din cer, ce avea să se frângă pentru păcatele lumii. Acest eveniment care a fost punctul de plecare al operei mântuitoare a Fiului lui Dumnezeu, nu putea să treacă neobservat și astfel, pe cer, a apărut o stea luminoasă care a marcat locul nativității. Magii din Orientul Îndepărtat au văzut steaua și au pornit o călătorie lungă pentru a-și aduce darurile lor, aur, smirnă și tămâie, pentru noul rege ce s-a născut în lume. Nu doar magii dar și păstorii, înștiințați de îngeri, și-au plecat genunchii și s-au închinat Pruncului înfășat și culcat în iesle.

Dar restul lumii din vechime... nu. Preocupată cu alte aspecte ale vieții cotidiene, lumea din Betleem și împrejurimi a trecut nepăsătoare pe lângă acest moment al Nașterii Fiului lui Dumnezeu din pântecul Preacuratei Născătoare de Dumnezeu și Pururea Fecioară Maria.

După două mii de ani ... nimic nou ... Lumea preocupată de tihna vieții și de zilele de concediu, mult așteptate și dorite uită aproape cu desăvârșire, că undeva în peștera din Betleemul fiecărui suflet al nostru, stă să se nască Iisus Hristos.

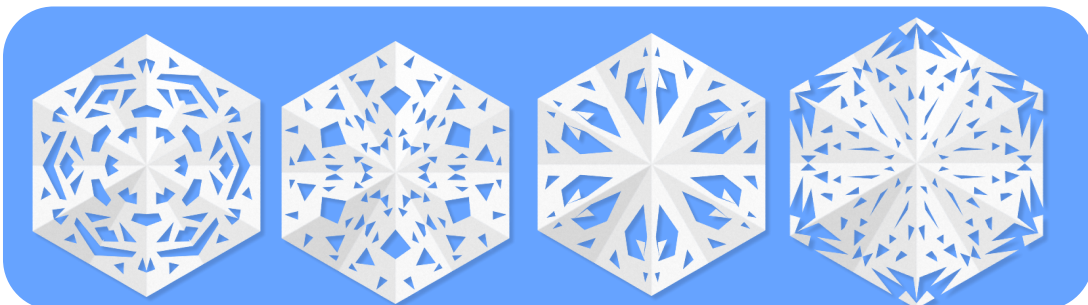
Și acum, ca și atunci, mulți îi închid ușa, nelăsându-l pe Prunc să intre, negăsind loc printre mesele pline de bucate și băutură, iar cei foarte puțini, îi pregătesc un culcuș confortabil în care să vină și să stea Pruncul cel dumnezeiesc.

Acum, când majoritatea ne legitimăm, în fața lui Dumnezeu și a oamenilor prin apelativul de creștini, (*oameni ai lui Hristos*), tot mai puțini suntem ai lui Hristos sau alături de Hristos și astfel sărbătorile creștine devin simple prilejuri de îmbuibare și desfătare a trupului precum și prilejuri de vizitare a rudelor și a prietenilor. Și iată cum ajungem la un Crăciun – fără Hristos!

Bucuria de a fi alături de Hristos, în ieslea sufletului nostru, după o perioadă de așteptare activă (Postul Crăciunului), este deplină, atunci când Îi facem loc, prin alungarea patimilor și păcatelor ce maculează și pângăresc sufletul și când veseli și cu inima curată cântăm colindul sfânt „Astăzi s-a născut Hristos!”

Felicitări realizate în programe de grafică, de elevii:
Rus Roberta, Rafa Ana,
Peter Vasile, Preda Darius
din clasa a IX-a A

Un Crăciun francezesc – tradiții și obiceiuri specifice

Prof. Șimon Sabina Dana

În Franța, Crăciunul este perioada reuniunii familiei și a generozității, marcată de daruri și dulciuri pentru copii, cadouri pentru cei sărmani, liturghia de la miezul nopții și de revelion (le Reveillon).

Orașul Reims a fost locul în care a fost sărbătorit pentru întâia oară Crăciunul în Franța, în anul 496, ocazie cu care regele Clovis, împreună cu cei 3.000 de luptători ai săi, a fost botezat, trecând astfel la creștinism. La început, francezii nu prea s-au acomodat cu noua sărbătoare, iar bradul de Crăciun au început să îl împodobească abia în anul 1605 (Strasbourg a fost primul oraș care a adoptat acest obicei). Și astăzi Crăciunul este sărbătorit în date diferite, depinzând de regiune, și chiar are și nume diferite.

Deși în cele mai multe din provincii este celebrat pe 25 decembrie, zi în care băncile sunt închise, în estul și nordul Franței, perioada Crăciunului debutează pe 6 decembrie, cu *La fête de Saint Nicolas* (Sărbătoarea Sfântului Nicolae); în alte zone, *La fête des Rois* (Sărbătoarea regilor) este un eveniment de mare importanță, care are loc pe 6 decembrie sau în prima duminică după 1 ianuarie. Pe 8 decembrie, în Lyon, are loc *La fête de lumières* (Sărbătoarea luminilor), ocazie cu care sunt puse la ferestre lumânări, ca un omagiu adus Fecioarei Maria. După ce francezii au început să se obișnuiască cu ideea de a sărbători Crăciunul în fiecare an, tradițiile de Crăciun în Franța au început să se contureze. Fiecare familie făcea o curățenie generală și pregătea bucate alese, care erau puse pe o masă frumos decorată, aflată în cea mai spațioasă cameră din casă, iar în jurul mesei se adunau toți membrii familiei și după ce mâncau, se apucau să cânte colinde. În anumite zone ale țării, copiii „îmbrăcau” un miel cu panglici colorate și se duceau din ușă în ușă, cântând celor care deschideau ușa și așteptând în schimb bani, fructe sau dulciuri. În alte regiuni, familiile se adunau la bunic, considerat capul familiei, și savurau o masă compusă din pește, usturoi și din legume, având la desert alviță și vin fiert. În zonele rurale, copiii puneau pe foc un trunchi uscat de măsline și stropeau cu vin focul, pentru a binecuvânta cina. Se așezau la masă, la sfârșitul căreia începeau să cânte colinde, și apoi se îndreptau spre biserică pentru a participa la slujbă.

Astăzi, tradițiile de Crăciun în Franța diferă. Este o ocazie foarte importantă pentru francezi, pentru că țin foarte mult la unitatea familiei și este obligatoriu ca toți membrii să se reunească la masă. Copiii francezi își așează încălțările în fața căminului, sperând că *Père Noël* sau *Papa Noël* (Tata Noël) sau „le Petit Jesus” („micuțul Iisus”) le va umple cu daruri. Bomboane, fructe, nuci și mici jucării sunt agățate pe ramurile bradului de Crăciun. Există și un *Père Fouettard* (Tata Fouettard), care are datoria de a-i bate la fund pe copiii care au fost obraznici de-a lungul anului. Numele „Noël” provine din expresia „les bonnes nouvelles”, cu semnificația de „vești bune”. În anul 1962, a fost votată în Franța o lege care stipulează că tuturor scrisorilor trimise lui Père Noël (Moș Crăciun) trebuie să li se răspundă cu o carte poștală. Pentru a se conforma acestei legi, cadrele didactice trimit răvașe de răspuns tuturor copiilor din școli care se adresează în scris lui Papa Noël.

În ajunul de Crăciun există obiceiul de a se posti toată ziua, pentru ca la miezul nopții, toată familia, cu excepția copiilor mici, să meargă la biserică sau la catedrală pentru slujbă .

După asistarea la „*La Messe de Minuit*” (Liturgia de la miezul nopții), francezii se adună în grupuri de prieteni sau în familie pentru a serba „*Le Reveillon*” (Revelionul), la o masă îmbelșugată, acasă, la un restaurant sau la o cafenea. Fiecare regiune franceză are propriile tradiții culinare legate de Revelion, cu feluri de mâncare din curcan, clapon, găina sau cu *boudin blanc* (budincă albă). Bucățele sunt stropite cu vinuri Muscadet, Anjou, Sauterne sau Champagne . Cuvântul „*reveillon*” provine din verbul „*réveiller*”= „a se trezi , a se deștepta”. Revelionul reprezintă o „deșteptare” simbolică, semnificând nașterea lui Isus . După **Revelion** există obiceiul de a lăsa o lumânare aprinsă ,în eventualitatea în care casa va fi vizitată de **Fecioara Maria**.

De-a lungul perioadei de Crăciun, se servesc deserturi tradiționale :

La Bûche de Noël („Butucul lui Noel”), constând dintr-o prăjitură lunguiață din ciocolată cu castane, care reproduce forma unui butuc ars între ajunul Crăciunului și Anul nou în Périgord, reminiscență a unui străvechi ritual păgân;

Le pain Calendeau („Pâinea Calendeau”) – pâine de Crăciun făcută în sudul Franței, din care se oferă o bucată unei persoane sărace;

La Galette des Rois („Prăjitură regilor/magilor”), o prăjitură rotundă, tăiată în bucățele care sunt împărțite de un copil ascuns sub masă, numit „*le petit roi*” sau „*l'enfant soleil*” (micul rege sau copilul soare). Cine găsește „*la fève*”, boaba de fasole ascunsă în prăjitură, devine „rege” sau „regină” și își poate alege un partener.

Între decorațiile de Crăciun franțuzești, un rol major îl are *Sapin de Noel* (Bradul lui Noel), care împodobește casele, străzile, birourile și fabricile. Sapin de Noel a apărut în secolul al XIV-lea în Alsacia, decorat cu mere, flori de hârtie și panglici, fiind introdus în Franța în anul 1837.

Crèche

Un alt aspect important al Crăciunului franțuzesc constă în *Crèche* - scene zugrăvind momente din nașterea Mântuitorului - în care este amplasată *Sfântă Familie* alături de *Santons* („micii sfinți”), și care este expusă în biserici și în case. Pentru a da un ultim tușeu scenelor din „crèche”, copiii le ornează cu mușchi, pietricele și crenguțe de brad. Atunci când se aprind lumânările, „crèches” devin locul central de sărbătorire a Crăciunului. Copii se adună în jurul lor și cântă colinde până în ziua de *Epifanie*, pe 6 ianuarie. Există și *Crèche* însuflețite, constând din piese de teatru cu copii sau cu păpuși descriind evenimentele din timpul nașterii lui Iisus. Familiara scenă sfântă „*Crèche*” a fost introdusă în Avignon de către familia sfântului Francisc de Assisi între anii 1316 și 1334, însă abia în secolul XVI a devenit o tradiție îmbrățișată de cultură populară.

Elevii liceului nostru, Spiridușii Moșului

Prof. Rus Flavia

Odată cu luna decembrie, spiritul Crăciunului cuprinde fiecare persoană, fiecare instituție. Apar decorațiunile specifice sărbătorii nașterii Domnului Iisus care pregătește Sărbătoarea Crăciunului. Și în școala noastră, spiridușii Moșului și-au creat un atelier, unde și-au pus în valoare talentele artistice.

Grupul IMPACT SOMEȘ al școlii noastre, sub îndrumarea domnilor profesori Solomean Alice, Pop Alina și Solomean Ovidiu și cu sprijinul conducerii liceului, prin doamna director Lascău Laura și doamna profesor Rus Flavia în calitate de profesor coordonator de Proiecte și Programe Educaționale, au lucrat la „ATELIERUL SPIRIDUȘILOR” și au realizat decorațiuni specifice Crăciunului, cu care s-au prezentat la târgurile organizate de alte instituții școlare. Membrii grupului IMPACT SOMEȘ au realizat produse inedite de decor, însă la târguri au participat și cu produse de patiserie de sezon. Tinerii au dat dovadă de multă implicare, spirit de echipă și dorința de a petrece timp de calitate cu profesorii îndrumători și cu colegii lor.

Primul târg la care am participat a fost TÂRGUL DE MOȘ NICOLAE, în data de 6 decembrie 2022, organizat de Liceul Tehnologic „Constantin Brâncuși” Dej, unde grupul IMPACT SOMEȘ a participat cu un stand deosebit. În data de 11 decembrie 2022, grupul vocal „Crăișorul” și grupul IMPACT SOMEȘ au participat la Târgul de Crăciun de la Bobâlna și la concursul „Crăciunul – tezaur de datini și obiceiuri”. Grupul vocal „Crăișorul” a impresionat audiența, obținând premiul I.

Elevii liceului nostru, reprezentați și de grupul IMPACT SOMEȘ, urmează să participe la „Târgul de Crăciun” de la Școala Gimnazială „Mihai Eminescu”, în data de 17 decembrie 2022, apoi, membrii grupului IMPACT SOMEȘ vor participa la excursia tematică de la Sibiu, în data de 18 decembrie 2022.

Historia magistra vitae

Prof. Dorin Hruban

Importanța istoriei în viața societății și în educație nu poate fi contestată, astfel, la rândul său, catedra de istorie a școlii noastre și-a propus ca prin activitatea desfășurată să dea un impuls dimensional demersului didactic specific, prin comemorarea și sărbătorirea momentelor cruciale ale istoriei statului național.

În acest sens au avut loc și s-au desfășurat o serie de activități comemorative precum conferința cu tema, „Pacea în Istorie, Religie și Artă”, din data de 15 octombrie 2022, comemorarea victimelor Holocaustului în data de 9 octombrie, prilej cu care, alocuțiunea destinată acestui eveniment, a fost însoțită de prezentarea unor momente din istoria locală.

La întâi decembrie, statul român a sărbătorit 104 ani de la Marea Unire din 1918, moment unic și inegalabil ca importanță al Istoriei Naționale. Agenda activităților catedrei de istorie nu se oprește aici, existând un calendar riguros al desfășurării acestora după cum urmează: Mica Unire a Principelui Al.I.Cuza în parteneriat cu liceul „Alexandru Papiu Ilarian”, pe data de 24 ianuarie 2023, sau cu ocazia zilei de 9 Mai, zi cu multiplă semnificație istorică, însemnând instaurarea dinastiei străine, Declarația de Independență a României în războiul contra Imperiului Otoman 1877-1878, victoria Națiunilor Unite împotriva totalitarismului german în 1945. Data de 9 Mai reprezintă de asemenea „Ziua Europei” o zi de sărbătoare a unității și diversității continentului nostru.

Ana Rafa, clasa a X-a A, „România, în câteva cuvinte”, lucrare participantă la Concursul Național „România Copiilor”, Ediția a XI-a, organizat de Palatul Național al Copiilor, București, cu ocazia Zilei Unirii 2022

Rubrica „Știați că ... sau din prea marea știință a elevilor

Orice profesor în activitatea sa, se întâlnește adeseori cu spiritul inventiv și „genialitatea” tinerelor generații, astfel că este imposibil să ratezi momente nostime sau „perluțele” create de elevi.

Izvorâte din prea multă și dătătoare pe dinafară știință, informațiile deturnate de la firescul lor sens, determină apariția de noi fapte sau personaje istorice, unele coborâtoare dintr-o istorie paralelă, a fanteziei izvorâtă din nepregătire sau din „datul cu banul”. Ca urmare, am selectat câteva dintre aceste realizări antologice, ce au făcut adevărata istorie să pară un film vizionat la platformele de streaming atât de populare azi printre elevi.

Scuză: - Domnule profesor, vă rog să mă iertați că nu am putut să mă pregătesc, pentru că azi nu am fost acasă”.

Biologie: Profesorul întreabă clasa:

-Cine poate să precizeze cum se realizează reproducerea la om?

-Eu știu zice o domnișoara, se face prin cap, gât, trunchi și membre.

Istorie: -Ce este Evul Mediu?

-Evul Mediu este perioada dintre anticipate și epoca modernă.

- Evul Mediu este perioada din Antichitate în care exista puțină tehnologie, practic trebuiau vândute animalele.

- Într-un imperiu un rege se afla la putere.

- Clasele sociale în epoca medievală erau: clasa de mijloc, clasa înaltă și clasa joasă.

- Urmările revoluției franceze au fost frumoase, dar au crescut taxele și impozitele.

- Statul atenian a luat înființare în secolul IX după Christos. Instituțiile sale erau Parlamentul și Biserica.

- Principalele valori ale Uniunii Europene sunt minereurile, agricultura și gazul...

Cu speranța că aceste minunății nu vor deveni permanente și nu vor da naștere unei noi generații de parlamentari, să ne vedem cu bine și la mai mare... Adunate și cu grijă selectate de subsemnatul, Profu' de Istorie.

Antonello da Messina, *Portretul unui tânăr*, cca. 1470, Muzeul Metropolitan New York

CUPRINS

Editorial	03
Târgul de toamnă 2022	05
5 motive pentru care am ales Liceul Tehnologic Someș Dej	06
Un sandwich pentru fiecare	07
Halloween - Parada Costumelor	08

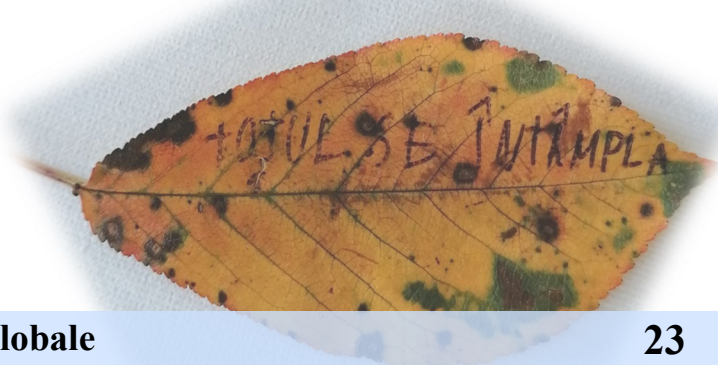
De ce educație privind schimbările climatice?	10
Lacuri pe lacuri	11
Reciclarea începe de la tine!	12
Eu pot comunica fără violență...	14
Mesajul meu antidrog - Concurs Național	16

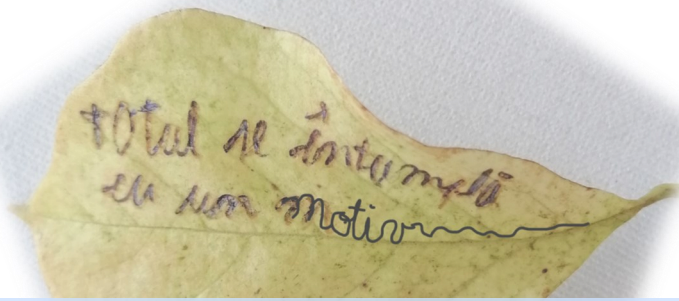

Când meseria devine artă	17
Specialist în comerț—meserie de mare preț	18
Tineri antreprenori	19
Viitorii maștri bucătari	20

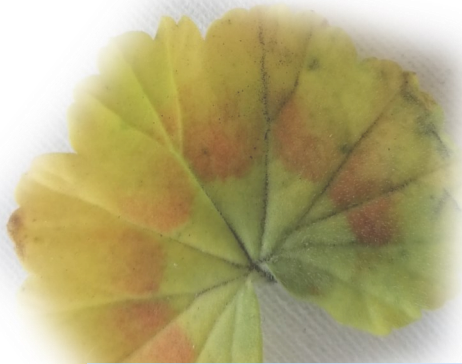

Săptămâna educației globale	23
Istoria automobilelor hibride	24
Obiective turistice din Dej și împrejurimi	26

Crăciunul fără Hristos	28
Un Crăciun francezesc—tradiții și obiceiuri specifice	30
Elevii liceului nostru—Spiridușii Moșului	32

Historia magistra vitae	34
Rubrica "Știați că ...?"	35
Cuprins	36

„Gânduri pe frunză”, realizate de elevii:
Peter Vasile, Preda Darius, Rafa Alexandrina, Pop Alex,
Rus Alexandra, Man Alexandru, Tăușan Diana

localizare pe harta municipiului Dej

Liceul Tehnologic Someș Dej

Strada Mărășești 20, 405200 Dej, Cluj

Contact secretariat: 0264 215 114

<http://liceulsomesdej.ro>

